

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári chequeszámla 10.489. szám.

A királyi szó.

A jövő hó elején lesz 40 éve annak, hogy I. Ferenc Józsefet az ország fővárosában, hű magyar nemzete vakító, zajos ünneplések közepette szent István koronájával ékesítette és a magyar nemzet „legelső emberévé” avatta. Nem a külsőségek, a csillogó diszruhák, száguldó és prűszkölő paripák és nemcsak a szent korona legendászerű varázsa emelte e napot valódi ünneppé, hanem a magyar nemzet szent hite, áhitata, bizalma, mely egy szívvel és lélekkel forrott össze megkoronázott, felkent királyával... és egy új hajnal reménypírjával világított be a magyar lelkekbe... A délceg fejedelmi sarj oldala mellett, akkor egy angyal örködött, dicsőült Erzsébet királynénk szeméjében; egy őrangyal, ki egyként örködött király és nemzet felett, ki nagy és nemes lelkének ösztönével megérezte, megsejtette, hogy a királyi trón biztonságát csak népei őszinte szeretetében találja meg...

És mikor királyi férje oldalán bejárta Nagymagyarországnak viányos területeit, délibábs rónáit, fenyves bérceit, a magyar haza üde levegőjével magába szivta a magyarok iránti őszinte, igaz szeretetet és megővta azt mindaddig, míg egy gyilkos tör — átkozott legyen a kéz, mely irányította — ki nem oltotta a legnagyobb, a legnemesebb szívet, mely valaha királynői kebelben dobogott... megbénította azt az áldott kezet, mely mindég kész volt rajongó szerető magyar nemzetének, legválságosabb pillanataiban is segítségére lenni...

Megdöbbenve, megrendülve, lelkünk mélyében lesújtva állottunk, a szinte észbontó katasztrófa előtt... úgy éreztük mintha a nemzet anyja, a magyarok védasszonya, őrző anyala szakított volna el lelkünk gyökerétől... A nagy Erzsébet, a mi Erzsébetünk, nemzetünk Nagyasasszonya nincs többé... Könyvek árja patakonként folyt a szemeinkből, végtelen sötét, fekete gyász borult a magyar nemzetre... Cimerünk hármass keresztjébe illeszthettük a negyedik keresztet az ő nagy, az ő szent emlékét megörökíteni...

Oh mert ez a sokat szenvedett, sokat veszített magyar nemzet, ekkor veszítette el Mindenét; az ő nagy szíve volt a mágnes, mely királyt és nemzetet ma-

gához tudta vonzani; az ő végtelen-jósága vezette királyunk szívét mindég közelebb és közelebb hű magyar népéhez, ő volt az összekötő kapocs király és nemzet között...

És azért borult — kimúlása — oly végtelen sötét gyászba Hungária: Hogy miért idézzük fel épen most e szomorú emlékeket? Miért tépjük fel kegyetlen kézzel nemzetünknek már már beheggedt sebeit?

Azért mert ez alkalom a negyven évi koronázás évfordulójánál mintegy önként kínálkozik, mintegy önként ösztönözött rá.

És mert ez az alkalom még erősebb, még kényszerítőbb alakban lép eléünk most: mikor királyunk ajkáról Prágában olyan jelentőségteljes szavak hangzottak el... Mi nem irigyeljük a cseheket, mi nem irigyeljük az osztrákokat sem; nem irigyelünk, nem gyűlölünk senkit, valameddig nyílt ellenségünkkel, nyílt megrontónkkal, alkotmányunknak és ezer évvel megszentelt jogainknak nyílt hóhérvá nem válik... Nem irigyeljük tehát cseh testvéreinktől sem a királyi szeretet melegét. „A legnagyobb szerencsének tartanám, ha én, a ki ismerem a küzdelem összes szenvedéseit, a nemzeti béke örömeit is élvezhetném” így hangzott a királyi szó.

A legnagyobb elérzékenyüléssel, a legmélyebb meghatottsággal fogadjuk e királyi szavakat...

Mert tudjuk, érezzük, hogy a mi királyunk „a legelső magyar ember”, nemcsak Csehországban, de koronájának minden országában egyenlően óhajtaná élvezni a nemzeti béke örömeit. Mert lelkünk mélyéből meg vagyunk győződve, hogy a mi jóságos öreg királyunk egyformán szereti, egyformán becsüli és egyformán kívánja boldogítani nagy birodalmának minden népeit...

De Nagyasszonyunk gyászos kimúlásával megszakadt az összekötő kapocs király és nemzet közt, mert azok a kiknek kötelességük és hivatásuk lett volna a trón és a nemzet között a bizalmat, a szeretetet tovább ápolni, tovább fejleszteni, önös érdekekből, nagyhatalmi törekvések kielégítése miatt inkább konkolty hintettek, hogy vihart arathassanak. Mert Bécsben nem tudják, nem akarják megérteni, hogy a magyar nemzet sohasem forgácsolta az erejét az osztrák érdekek megtépésére, hanem mindég és mindenkor csak

arra szorítkozott, hogy saját érdekeit, legdrágább kincseit: alkotmányát és szabadságát, az orvítamadások ellen megvédelmezze. Mert a trón tanácsadói sohasem voltak őszinték, sohasem voltak ügyünknek, nemzetünknek, országunknak igaz barátai, mert az osztrák tanácsosok Magyarország ellen érzett engesztelhetetlen gyűlöletét fájdalom, a mi vérünkben szakadt tanácsadók is inkább szították, mint csillapították és mert nemzet és király közé mindég oda tolaokdta ellenségeink és nem engedték a szeretetet, a hűséget, a loyaltást a maga őszinteségében a trón zsámo-lyáig eljutni.

Nem kérünk, nem várunk mi kiváltságokat; csak jogot, igazságot és szeretetet kérünk cserébe, a mi nagy, a mi igaz hűségünkért és ragaszkodásunkért... Egy igaz sugarat a korona fényéből; egy meleg sugarat királyunk szívéből és annak beismerését, hogy mi nem vagyunk az ő jóságos atyai szívének mostoha gyermekei.

Forduljon atyai szíve, igaz atyai érzéssel hű magyar nemzet felé; forduljon elméje ismert állambölcsességével a mi nemzeti küzdelemünk összes szenvedéseinek felismerése felé és akkor meg fog győződni, hogy egy harcban és viharokban edzett karu, erős lelkű nemzet áll őrt szent István koronája felszentelt királyának trónjánál...

Jöjjön közénk lakni; ossza meg fejedelmi fényét egyenlően népei között; ne vendég, hanem szeretve imádott gazda legyen Budavárban; innen a közelebből tapints a és érezze meg magyar népének szívverését, itt hallgassa meg szegénységünk és elhagyatottságunk fájdalmas panasztát és itt gyógyítsa atyai szavával ezer sebből vérző, megtépett szíveinket...

Es akkor dicsőült Nagyasszonyunk meglegedve tekint le majd az egymást megértő, egymást szerető magyar királyra és magyar nemzetre és jóságos királyunk nyugodtan élvezheti: a nemzeti béke örömeit...

Deréki Antal.

Fővárosi levél.

Budapest, május 3.

A politikai élet tengerén ismét szélcsend uralkodik; csak apróbb események hullámanak a felszínen, melyek esetleg nagyobb eseményeknek képezhetik előjelét.

Képviselőink az országház utolsó ülésére csaknem teljes számban megjelentek, még azok is, a kiket csak nagy ritkán lehet szerencsénk a törvényhozás díszes palotájában vendégül üdvözölhetni; eljöttek, hogy jól megérdemelt fáradságuk díját, képviselői fizetésüket felvegyék, azután ismét haza ballagtak, hogy nagy téllenséget a kedves otthonban kipihenhessék.

A ház e hó hetedikéig szünetet tart és akkor, kedden délelőtt 11 órakor tartja ismét első ülését, Rakovszky István alelnök elnöklésével, melyen a bizottságok jelentéseiket nyújtják be. Ezen az ülésen terjeszti elő a közgazdasági bizottság az autonóm vámtarifáról szóló jelentését is.

Vannak azonban olyan lelkes honatyáink is, a kik egy kissé komolyabban fogva fel hivatásukat, még a szünetet is üdvös munkálkodásra használják fel. Pedig úgy volna az helyes, hogy minden magyar ember dolgozzék, a ki itt élni és megélni kíván.

A szünet alatt dolgozók közé tartozik az igazságügyi bizottság is, mely csütörtökön tárgyalta le a darabontok dolgát.

A darabontokat, az istenben boldogult Tisza kormány alatt tudvalevőleg Perczel Dezső házelnök alkalmazta, hogy a módosítandó házszabályok biztosítását kieroszakolhassa; azonban az ellenzék, — a történelmi emlékü december 13-án a darabontokat kiverte a Házból, most pedig felelősségre vonja a képviselőház Perczel Dezső volt elnököt és Csávossy Béla volt háznapot azon költségek erejéig, a mibe a darabontok az államnak kerültek. Összesen 38416 koronáról van szó. Az igazságügyi bizottság ülésén előbb Holló Lajos, később pedig Sághy Gyula elnökölt; Csizmazia Endre előadó ismertette a Perczel—Csávossy-féle ügyet és azt indítványozza, hogy a képviselőház elnöke, a jogügyek igazgatósága után, záros határidőn belül intézzen felszólítást a fenti összegek befizetésére és ha mégsem fizetnének, úgy indítsa meg a rendes pert ellenük az illetékes bíróságnál. A bizottság az indítványt egyhangulag elfogadta és így talán a veszett fejszének legalább a nyele megkerül, azonban ez csak szomorú pár ezer korona megtérülése lehet, a más uton elpazarolt, ablakon kidozott milliókért.

Egyébként Dániában — vagyis a külügyi politika portáján bűzlök valami Közös külügyminiszterünk Aerenthal báró ugyanis Berlinbe utazott és bár hivatalos körökben már jó eleve úgy igyekeztek feltüntetni e látogatást, mintha annak semmi más célja nem volna, minthogy az új külügyminiszter bemutatkozzék a németek császárnak, mégis kiderült, hogy ez a látogatás szerfelett nagy politikai jelentőségű, mert Aerenthal báró, Bülow birodalmi hercegnél tett látogatása után déli fél évi órák jelentkezett kihallgatásra Vilmos német császárnál, a hol több mint egy óra hosszáig időzött. Több mint valószínű, hogy e hosszú időt nemcsak barátságos tereferében töltötték el, hanem az osztrák-magyar monarchia és a világpolitika kérdéseit is beha-

tóan és alaposan megvitatták; Vilmos császár különben — mint hírlík — igen kedves volt a miniszterhez, a ki a kihallgatás után örömtől sugárzó arccal beszélt arról a szívélyes fogadtatásról, melyben részesült. Ezzel a látogatással szinte szer ves összefüggésben látszik lenni egy másik beavatott forrásból eredő hír, mely szerint Aerenthal báró az olasz parlament szünideje alatt találkozni fog Tissonival, az olasz külügyminiszterrel, de előbb Viktor Emánuel olasz királynál teszi majd tiszteletét Raconighiben. Mindezek a látogatások nyilvánvalóan a hármasszövetség megszilárdítását célozzák; persze ez bennünket leginkább azért érdekel, mert vigyáznunk kell, nehogy három szék között a pad alá juthassunk . . .

Május elsejének napja a fővárosban kizárólag a szociálistáké és el lehet mondani, hogy az idén is éltek e kizárólagos privilégiumukkal, ezuttal azonban csak csendes és békés tüntetés keretében ünnepeltek. Példás rendben és bámulatra méltó fegyelmezettséggel gyűlt össze az óriási tömeg, melynek számát még hozzávetőleg se lehetett volna megállapítani. Szokott jelvényeikkel, a vörös színekkel ellátva, méltóságteljesen vonultak ki az Andrassy-uton át a városligetbe, a hol az egyes nyári mulatóhelyeken megoszolva, Weltner Jakab, Garbai Sándor és Bokányi Dezső tartottak nagyhatású beszédeket és pedig ez egyszer kellő tapintattal és higgadsággal.

Krónikámat ezennel azon ígérettel zárom le, hogy eddigi hosszú hallgatásomat a jövőben bőven kárpótolom. Addig is szíves elnézést kér

Carolus.

LEGUJABB.

A kiegészítő tárgyalások ismét zátonyra jutottak. Az osztrák kormány ugyanis az 1917 ig szóló kiegyezés keretében az osztrák vasuti tarifa politikában teljesen szabad kezdet akar magának biztosítani, hogy így a saját vasuti hálózatával és tarifájával a magyar érdekeket teljesen elzárja a külföld elől. A magyar kormány ezzel szemben megmarad régebben elfoglalt álláspontjánál és ezért az ellentétek a két kormány között nagyon kiélesedtek.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, a vasutasok helyzetének javítására célzó javaslatait, a szünet után következő első ülésen a Ház elé terjeszti tárgyalás és elfogadás végett.

Andrassy Gyula belügyminiszter határozottan kijelentette, hogy az alkotmánybiztosítékokról szóló javaslatait még a Ház elnapolása, illetve a hosszabb nyári szünet előtt akarja letárgyaltatni. E szerint ha a Ház a napirendre tűzendő javaslatok tárgyalásával érdemlegesen kíván végezni, az országgyűlésnek még az egész június hónapot is ülésezésekkel kell eltöltenie és csak ezután állhatna be a nagyobb nyári szünet.

A belügyminiszter az összes törvényhatóságokat utasította, hogy ezután csak a legkomolyabb esetekben indítsanak fegyelmi eljárást a községi közigazgatási tisztviselők ellen. Először: ha a tisztviselő maradása veszélyezteti a hivatali tekintélyt; másodsor: ha a vizsgálat eredményét veszélyezteti és harmadszor: ha a tisztviselő hivatalban maradásából pótolhatatlan károk következnek.

KÜLÖNFÉLÉK.

A gyermek.

Jelennek salaktalan öröme, az emberi szív leggyöngédebb érzelmeinek forrása, jövődönk reménysége, Isten és ember előtt egyaránt kedves. Nem-

csak az Isten-ember gyermeké, hanem minden gyermeké az, a kit a mostoha viszonyok, vagy az emberi gonoszság, ki nem ragadnak a gyermekség tündérvilágából.

Fájdalom, sok, igen sok gyermeknek nincs gyermeké. Kora vénségre kárhoztat nagyon sok gyermeket a hozzátartozók érdeke, mely előtt semmi sem szent a földön. Az élet igájába oly korán befogott gyermek elveszti gyermekségének testi és lelki üde báját, szeretetreméltó naivitását. A mesterségesen „csodagyermekké“ nevelt apró emberké, korán pirosuló, de eltető zamat nélküli gyümölcsei az élet fájának. Az avatatlanoknál, a külszínre tapadóknál csodálatot, a mélyebben látónál önmaguk iránt mélységes szánalmat, hozzátartozóik iránt megbotráncóztat keltve.

Ilyenek az apró zene-virtuózok, a cirkuszok csöpp akrobatái és ilyen ez a legujabb csodagyermek-faj: a színház, jobban mondva az orfeum csoda csemetéje.

Egy ilyen kényszeredett kis „művésznő“ volt „szerencsénk“ a napokban „csudálni“, mint a városunkban működő színtársulat vendégét.

Szegény gyermek. Szegény kis „művésznő“! Ugyan mi lesz belőled 24 éves korodra, mikor már 8 éves korodban is 30 éves vagy? Meddig élhetsz te abban a testileg, lelkileg tökéletesen kifejtett embert is oly korán megaszaló atmoszférában? Ugyan mivé leszel parányi kis diva?

Szívem mélyéből szánlak minden jó érzésű emberrel együtt azért a „művésznő“-edért, mely tégedet, a te gyermekséged szent köréből kiragad, kimerít, megront, emberré fejleni nem enged. Nem mindennapi megfigyelő és utánczó képességeddel és — bizonyára — erős dresszúrával csudálatos haladást tettél. Egyelőre csak művészeted megnyilvánulásában versenyre kelhetsz az immár nem kétes hírű orfeum énekesnővel is. Vézna lábaeskaiddal oly „féltizenegyet“ vágssz ki, hogy akármelyik „labikra művésznőnek“ is becsülete-re válnék. Pici, gyenge termeted kecsesen hajlik a zene ritmusa után; a pukkedli bájos. Pipaszár kicsiny karjaiddal olyan fesztelenül segített kifejezésre jutni „érzelmeidet“, mintha ezeknek a karoknak a világon semmi más rendeltetésük nem volna. Vékonyka gyermekhangod, mely a testi és lelki erőlködést nagy ügyességgel melletti is leginkább elárulja, milyen „szépen“ fejezi ki azt a zenét és szöveget, melynek kétértelműségéért csak azért nem pirulsz, mert nem érte. És a szemed! Az a tiszta gyermekszem, az ártatlanság homálytalan tüköre, úgy kacsint, mint akár-melyik 35 esztendő orfeum diva sok tüzet gyújtott szeme.

Szegény gyermek! Mi lesz veled, ha abban a forró légkörben hamar megérted, amit most még öntudatlanul, csupán utánczó képességed s a dresszúra segítségével interpretálsz? Elégés mint egy Tisza-virág, holott embernek született.

De mit tartozik reánk a te jövőd? Mi megfizetjük az antrét és gyönyörködünk a trükkben, mely — ez esetben — te vagy. Elgondoljuk, hogy ugyan mivé is fejlődhet még, mikor már is mi vagy? És a hozzátartozóid? No hát azok is élveznek. Élvezik a keresetted. Élvezik a te, minden bizonynyal, siralmas jövő napjaidat, a te öntudatlan mártírságodat.

Borzasztó dolog az, ami veled történik szegény gyermek. Nem nézlek soráig. Nem tudlak nézni. A te karriered felháborít. Hazajövőik felvonásokban. A mint a szobába lépek, veled egyidős kis lányomra esik tekintetem. Édesen alszik. Gyenge karjai szinte szemlátomást gömbölyödnek az édes álom hatása alatt. Baljával egy szöke bábút ölel. Álmában is az arcán a szeretet és gyöngédség, melylyel bábuját elaltatta. Azt gondolom, hogy ez volna a te

természetes állapotod is kis operett-diva.

Eszembe jutnak a te vézna csontjaid és önkéntelenül is felkiáltok: „hol vagy gyermek-védelem?“

E. J.

Dr Nagy György országgyűlési képviselőnek.

Nagybecsű leveledet és remek cikket szombaton délután, épen 58-ik születésnapomon kaptam. Szébb és drágább ajándékot ennél, még akarva sem küldhettem volna és csak az fáj, hogy mai lapomban nem adhatom már át a nyilvánosságnak, mert megkésve érkezett a kezeimhez, lapzártá után. De a benne lefektetett örök igazságok, lángoló székely lelkednek hamisítlan gyöngyei semmit sem veszíthetnek értékükből és megvagyok győződve, hogy lapunk olvasó közönségére ép oly mély hatást tesznek majd, mint reám, aki könnyeim árja miatt, kénytelen voltam többszörösen felbeszakítani az olvasást. Köszönöm, nagyon köszönöm azt a nagy lelki gyönyört, melylyel bizalmad és barátságod életem alkonyát bearanyozza.

— **Rp. Keserű labdaesok**, „a Bömbölde“ részére.

Sign: Hetenként egy adag.

Itt a május, rügyet fakaszt,
Kizöldül a fű, a haraszt,
Csiesereg már a kis fecske
Mely hű fészket felkereste.

Elcsapjuk a bűt, a gondot,
Megvetjük a boros hordót,
Ezentul az árpa leve
Lesz szomjunk oltó ereje.

Járja majd a sör, a kugli,
Elvezet lesz jó berugni,
Az utcák is egyenesek
Nem érhet már több baleset.

Sunyi ember a korcsmáros
Mert ő most se lehet káros;
Akár nap süt, akár esik,
Korcsmája mindig megtelik
S kréta körül haj nem esik . . .

Dr Veritás.

— **Tizedik évforduló.** Május 1-én volt 10 éve annak, a reánk erdélyiekre nagy fontosságú eseménynek, hogy Székelyi Majláth G. Károly gróf püspökké szenteltetett. Tényleges püspöksége ugyan csak elődje, Lönhardt Ferenc halála után 1897. június 28-án kezdődött, de mi már május 1-től tekintjük őt magunkénak, mert ez idő óta fejt ki közöttünk áldásos működését. Az erdélyi egyházmegye a maga egészében május 1-én szívvel, lélekkel, bár csendben ünnepli a tíz éves évfordulót, mert közszeretethen álló főpásztorunk szokott szerénységével elhárított magától minden zajos, külső ünnepelést, ami azonban nem gátolja a hivat, hogy az ő jóvoltáért és drága egészségéért őszinte foházkodással forduljanak az egek Urához.

— **A székely közbirtokosságokhoz.** Minden félreértések elkerülése miatt ezennel kijelentjük, hogy a tervezett nagyküldöttség indulásának napja és ideje, — épen az ujabban kifejtett akció miatt — még nincs végleg megállapítva és azt később nemcsak lapunkban, de az érdekeltekhez intézett magánértesítés útján, határozottan közhírré tesszük. Egyben kérjük székely laptársainkat, sziveskedjenek a közleményünket legközelebbi lapjaikban átvenni, hogy az érdekeltek figyelmét felhívva, minél előbb küldőtteiket lapunknál bejelenhessék.

— **Az ember nem marha.** Vettük és adjuk a következő sorokat: „Már

tovább nem lehet elhallgatni, hogy az udvarhelyi székely vasuton minden évben azon kellemetlenség fordul elő, hogy a Székelykeresztúron tartandó juhvásáron annyira megrakodnak a II ik és III-ik személyszállító kocsik Udvarhelyen a havas alji néppel, hogy mikor a bögözi állomásra és a Nagyalambfalvira ér, akkor az ottan varakozó 100 egyennél több utast nincs hová felszállítsák, hanem a marhaszállító kocsikba helyezik el és a már megterhelt többi személyszállító kocsikba, a hol az ember egymás hátán megfullad. Ezt jó lesz az udvarhelyi és segesvári tisztelt főnök uraknak figyelembe venni és máskor az ilyen vásárok alkalmával több személyszállító kocsikról gondoskodni; mert az ember nem marha . . . — *Ferencz József.*

— **Tanítógyűlés.** Az Udvarhely-megyei Tanítóegylet Udvarhelyjárasi fiókköre folyó hó 2-án a közsegi iskola helyiségében látogatott ülést tartott. Az ülés egyik főpontját a Hargita Nándor ipariskolai igazgató által az agyagmintázás köréből tartott gyakorlati tanítás képezte, melyért a fiókkör elismerő, hálás köszönetet fejezte ki. Gyerkes Mihály elnöki megnyitójában utalt az új tanítói törvények nagy fontosságára, melyek hivatva vannak a népoktatás és a tanítói fizetések teljes rendezésének előkészítésére, a magyar nemzeti szempontoknak minden vonalon való érvényesítésére. Folytatolag a nepipari és gazdasági téren való kioktatására művelésére alkalmas Népművelési egyletek szervezését ajánlja közsegenként. Az elnöki bejelentések után, a múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítették. Az iskolalátogatások tanulmányi szempontból kérdésének beható tárgyalására kiküldött bizottság munkáját Molnar Vilmos előadó ismertette s terjesztette be a megállapított határozati javaslatot, melyet a gyűlés egyhangulag el is fogadott. Rozsondai István pedig a szülőkkel való értekezés szükségességét fejtegette széles pedagógiai alapon; felolvasása alapján gyűlés felkérte, hogy közelebb tegyen javaslatot a szülőkkel egyénekenként való értekezés módozatairól. Pénztári jelentés tudomásul vétele és a felmentvény megadása után több keblí jelentést és indítványt tárgyalt a gyűlés, melynek végeztével felkeltőkor az ülés bezárott.

— **Közgyűlés.** A helybeli „Székely Dalegylet“ ma, vasárnap délután 3 órakor tartja közgyűlését az Iparosok önképző körének helyiségében.

— **Az ígért szép szó** ha megtartják igen jó — mondja a székely közbeszéd. Hatóságunk is ígért valamit a legközelebbi képviselőtestületi közgyűlésen. Megígérte, hogy a város között levő gátszakadás ügyében sürgősen intézkedik. Azonban annak látható nyomát még eddig nem észleltük. A malomárok pedig tovább büzik és terjeszti a miazmákat a közegészségügy nagyobb dicsőségére. Tüzesettől Isten óvja a lakosságot, mert vízhiány miatt a legborzasztóbb veszélynek vannak kitéve. Épen ezért felkérjük az illetékes köröket a legsürgősebb intézkedésre, nehogy a bekövetkező szerencsétlenségért a hatóságra kelljen hárítani a felelősséget. Köttesék meg haladéktalanul az elszakadt gátat, ha szép szerével nem lehet, még kényszer útján is, mert ez már nem egyes ember ügye, hanem egy tekintélyes városrész érdeke.

— **Gyermekeknep.** Serényen folynak az előkészületek minden vonalon, hogy a pünkösdi ünnepek alatt tartandó gyermekeknep minden tekintetben sikert arathasson. Ám, hogy a siker teljesen biztosítva legyen, feltétlenül kíváncs, hogy társadalmunk minden rétege, de különösen városunk hölgyei a legjobb akarattal és odaadással támogassák a rende-

zóséget a szent cél érdekében. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a tervezett „Eleven ujság” hoz minden tollforgató egyenlőség hozzá járul bármily apró irodalmi munkával és ha e helyi érdekű dolgozatok előadására városunk szép neme mintegy önként vállalkozik. Ne az egyéni hűség, ne az egymás lekicsinylése, hanem a valódi, az igaz ömberszeretetet hassa át a szíveket és lelkeket. A rendezőség már eleve is felkéri ugy az előadásban, mint az azt követő táncmulatságban résztvevőket, hogy toalettjeikben lehetőleg egyszerűen jelenjenek meg, mert a jótékonyság az egyszerű köntösben is nemes, felemelő és megnyugtató az öntudatra.

— **A kiegyezési tárgyalásokat** valószínűleg csak május hó vége felé veszik fel újra. Hir szerint Wekerle Sándor miniszterelnök legközelebb Bécsbe megy ő Felsőházhoz kihallgatásra, hogy a mostani politikai helyzetet ecsetelje és ez alkalommal jut majd megállapodásra Beck báróval is a tárgyalások folytatásának idejére nézve. Legvalószínűbb, hogy Beck báró az osztrák képviselőválasztások utáni időre tolja ki a további tanácskozások idejét.

— **Kérelem** Tisztelettel kérjük mindazokat, kik a gyermeknap „Eleven ujsághoz” szellemi munkásságukkal támogatásukat megígérték, szíveskedjenek az idő rövidsége miatt kész dolgozataikat hova előbb szerkesztőségünkbe bejuttatni, mert az ujság betanulása és összeállítása, nagy és fáradságos munkát igényel.

— **A városi egészségügyi bizottság** — ha működni szándéka volna — halás teret nyerne nálunk. Alig vártuk a tavaszi üde levegőt, hogy reggelként élvezhessük. Élvezet helyett, azonban mindenkit boszúság tölt el, ha reggel 5—6 óra között utcáinkon végig sétál. A legtöbb helyen öntözés nélkül sepernek és iszonyu port csapnak. Ezt az állapotot a közegészségügyi bizottság megakadályozhatná, ha az illetékes hatóságot erre a törhetetlen helyzetre figyelmeztetné és megfelelő büntetéssel a mulasztókat az öntözésre szorítaná.

— **Elmaradt vendégjáték.** Deréki Jánosnak, a Vigszínház tehetséges fiatal tagjának kedde és szerdára hirdetett vendégjátéka ezuttal elmarad; egy, a napokban küldött táviratban kimentette magát, mert szombaton, e hó 11 én Budapesten, a „Vigszínházban” tartandó nyilvános vizsga előadáson közre kell működnie és ez okból az intézet tanári kara nem adhatott neki engedélyt a tervezett vendégjátékokra.

— **Jutalomjáték.** Peterdi Sándornak, a helyben működő szintársulat nagytehetségű jellemszínészének, a ki szép alkotásaival már nem egy élvezetes estét szerzett közönségünknek, szerdán, e hó 8-án lesz a jutalomjátéka, mely alkalommal Shakespeare klasszikus remekműve „Lear király” kerül bemutatásra. A nagyszellemű brit óriásnak korszakalkotó remekművei nálunk — sajnos — csak igen ritkán kerülnek előadásra, meg kell tehát ragadni ugy a nagy közönségnek, de különösen a tanítézetek tanári karának is az alkalmat, hogy az ifjúság e remek művet megismerhesse és élvezhesse. Az est érdekességét növelni fogja az, hogy Deréki Antal is fellép az előadás keretében és ezuttal bucsút vesz, majdnem négy évtizedes színpadi működésétől.

— **Pályázat.** A székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál a hivatalsszolgái állás betöltésére, 8 heti időtartalommal pályázatot hirdetnek.

— **Dr Nagy György** országgyűlési képviselőt, lapunk kiűnő munkatársát a debreceni főiskola ifjúsága e hó 28-án tartott nagy ünnepségén lelkes óvációkban részesítette. A diszközgyűlésen tartott nagyhatású, remek beszédének elhangzása után az ifjúság egy hatalmas nemzetiszín

szalagos babérágat nyújtott át a szónoknak. Dr Nagy Györgyöt, mint a diszközgyűlés szónokát a Magyar Irodalmi Társulat dísztagjává választotta és Nagy György megígérte, hogy e kitüntetés megköszönésére legközelebb újra Debrecenbe megy. A diszközgyűlésen Szabolcska Mihály is olvasott fel néhány hangulatos, szép költeményt, melyet a közönség zajos tetszésével jutalmazott. Az ünnepélyen Simkó József orsz. képviselő is részt vett, a kit színtén kitüntető fogadtatásban részesítettek.

— **Péterffy Lőrinc**, szenttamási róm. kath. plebánosnak április hó 29-ikén a vármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlésében tett s a varsági közs. elemi iskola tanító-változásával összefüggő államsegély atutalására vonatkozó interpellációjával kapcsolatosan érdeklődünk ez ügy állása felől s illetékes helyen nyert információ és az akták betekintése alapján arról győződünk meg, hogy a kir. tanfelügyelőséget ezen ügyben mulasztás egyáltalában nem terheli, mert az eljárás aktaszerű lebonyolítása tekintettel a varsági esetnek sajátlag komplikált és több rendbeli, ismételt közbeeső intézkedést igényelt voltára a rendes időspáciumban eszközöltetett. A dolgot az interpelláció előtt már el volt intézve s az államsegély kiutalása tárgyában utolsó rendeletnek a kir. tanfelügyelőség hatáskörén kívül eső két különböző irányú s egymást kizáró intézkedésnél fogva, vált szükségessé f. é április hó 23 án, tehát az interpelláció előtt 5 nappal, egy újabb korrekciót célzó felterjesztésnek megtétele, melyből kifolyólag az államsegély felvétele egyelőre még ezen pótlólagos kormányhatósági intézkedésnek leérkezéséig halasztást kell hogy szenvedjen.

— **A sajtótörvény reformja.** A Magyar Ujságkiadók Szövetsége május 1-én délelőtt Zilahi Simon elnökle alatt ülést tartott, amelynek egyetlen tárgya a sajtótörvény revíziójának megvitatása volt. A megindított eszmecserében az elnökön és a fővárosi tagokon kívül, több vidéki hírlapkiadó is részt vett. Az elnök összegezte a felszólalók állásfoglalását és konstata, hogy a szövetség kívánja a teljes sajtószabadságot, a lapok szerkesztése, nyomása és szerkesztése körül. Az igazságügyminiszteri ankétra Zilahi Simon elnököt és Nagy Sándor elnököt kérte fel az ülés

— **Az Árpád-ünnep.** Wekerle Sándor miniszterelnök az Árpád fejedelem halálának ezeréves fordulójára megünneplésére kiküldött országos bizottság tagjait legközelebb tanácskozásra szándékozik összehívni, hogy velük az ünneplés módjait végleg megállapítsa; a miniszterelnök az erre vonatkozó törvényjavaslatot május hó másoliki felében teszi le a képviselőház asztalára.

— **Öngyilkosság.** Kovács Mózes, a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollegium betedik osztályu tanulója szülőfalujában Barátoson főbe lőtte magát. A szép tehetséges ifjút csontszu támadta meg, legközelebb operálták; ezt nem tudta elviselni és a halálban keresett megváltást fájdalmaitól. Temetésére Sepsiszentgyörgyről Glass Ferenc tanár vezetésével osztályos tanulótársai is megjelentek és egy szép koszorút helyeztek szerencsétlen társuk ravatalára.

— **Bulling inhalatoriuma**, melyet szakorvos vezet, svéd gimnasztika, elektromos fény- és napfürdő, szénsavas vízfürdő áll rendelkezésére mindazoknak, akik a Margitsziget gyógyfürdőit használják. Köszvény, csusz, üdült ólommérgezés, zsába, izületi izzadásmányok, máj-, gyomor-, bélbántalmak ellen, valamint vesebaj, női bajok, idegbajok esetén nincs fürdőhely, mely nagyobb kényelemmel és önfeláldozással kezelné betegeit. Tekintve azt, hogy a Margitsziget ezernyi baja legszebb ke-

rete a szenvedésnek, ne vigyük pénzünket a külföldre, hanem keressük fel ezen gyönyörű fekvésű világfürdőt. Prospektust ingyenküld a Fürdőigazgatóság.

KÖZGAZDASÁG.

Az udvarhelyvárm. Gazd. Egyesülettől.

Hirdetmény.

A gazdasági egyesület a f. hó 8-án tartandó b gyulai vásáron, illetve környékén berni simenthali tenéket és üszöket fog becsereálni, melyeket kedvezményes árban ad ki elsősorban Székelyudvarhelyt és a legközelebbi falvakban lakó tagjai között. S kik e tagok közül ez anyagból beszerezni ohajtanak, szükségleteiket még e hó 9-éig írásban jelentsék be az elnökségnek, hogy a tenészanyag megérkezésekor rögtön kiváltható legyen.

Székelyudvarhely, 1907. máj. 3.

Az elnökség.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

A. P. Ditró. Mihelyt térünk engedi sorra keritjük.

Sz. S. Félégháza. Az aktuális dolgok eddig kiszorították, de legközelebb egymásután adjuk; addig türelem.

F. Sz. L. Budapest. Legközelebb valamely számunkban megtalálod; szíves üdvözlét.

S. J. Budapest. Köszönöm, — várom. Többeknek. Targyalmaz miatt szíves türelmüket kérjük.

X. Y. Helyben. Örvendjünk, hogy itt a tavasz, ne rontsuk meg hangulatát ezzel a zöld vesssel.

Gy. M. Helyben. Jövő számunkban eleget teszünk kívánságának.

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

35—1907. sz.

Faeladási hirdetmény.

Alólírott közbirtokossági elnökség közhirrre teszi, hogy Gyergyóújfalu község hazánál 1907. május 20-án d. u. 2 órakor kezdődő nyilvános szó és írásbeli árverésen eladja a Barátossarki 1904. évben kijelölt vágásban megperzselődött fenyőfáját.

Kikialtási ára 1340 korona. Tájékoztatóul szolgáljon, hogy a kihasználás alá kerülő terület 30 kat. hold kiterjedésű a legközelebbi vasuti állomástól 42 km.-nyire van 14127. drbnak kéreggel együtt 3—52 átlag 20 cm. átmérőjűnek 1278 kbm. haszonfát tartalmazónak van becsülve.

Az összes eladó fa lucfenyő, csak kis részben jegenyefenyő. Bánatpenz a kikialtási ár 10 százalékat, a megállapított árverési és szerződési feltételek alólírottánál megtekinthetők.

Gyergyóújfalu, 1907. április 30.

Mihálydeák Imre, Bányász Sándor, kb. jegyző. kb. elnök.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alólírott vásártársasági elnök közzé teszi, hogy a Homoródszentmárton községben évenként február május és augusztus hónapokban megtartani szokott országos vásárok helypénz illetve vámszedési jogát 1907, 1908 és 1909. évekre nyilvános árverésen, f. évi május hó 9-én d. e. 9 órakor H.-szentmárton községhezánál, haszonbérbe adja.

Kikialtási ár évi bér 300 K feltételek alólírottánál megtekinthetők.

H.-szentmárton, 1907. május 1.

SIMÉN FERENC, elnök.

456—1907.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alólírott község előljárósága ezen közhirrre teszi, hogy Homoródszentmárton község tulajdonát képező 5 szoba, jégverem, pince és megfelelő melléképülettel ellátott ház, mely korlátlan italmérési engedéllyel bír, 1908. évi január 1-étől 6 (hat) egymásután következő évre nyilvános árverésen haszonbérbe

fog adatni, kikialtási ár évi bér 900 K.

Az árverés megkezdése előtt a kikialtási ár 10 százaléka bánatpénzül le teendő. Írásbeli és utóajánlatok elfogadhatnak. Ha a bánatpénz mellékelve van s ki van fejezve az ajánlaton, hogy a feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Árverési feltételek a körjegyzői irodába megtekinthetők.

Az árverés 1907. évi május 27-én d. e. 9 órakor H.-szentmárton község házánál tartatik meg.

Homoródszentmárton, 1907. apr. 26.

Dombi Gyula, Gáspár Albert, kbiró. kjegyző.

2779—907. kig. sz.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa közhirrre teszi, miszerint a kataszteri földkönyv, az egyéni birtok iver és ezek összesítésének másodpéldánya folyó évi május hó 4-étől június hó 4-ig vagyis 30 napon át közszemlére vannak kitéve s azokat bárki megtekintheti a tanács nagytermében a hivatalos órák alatt s e záros határidő alatt bárki föl-szólalhat s e föl-szólalást írásban vagy szóval a tanácsnál benyújt-hatja illetve bejelentheti.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1907. május 3-án.

Gothárd János, polgármester.

Kerestetik két fiatal

segéd, egyik a kézmű- és divatáru szakmából, a másik fűszer, vas, porcellán és üvegaru szakmából május 22-iki belépéssel. Hol? megtudható a lap kiadóhivatalában.

Alulírott igazgatóság közhirrre teszi, hogy jó juhsajtot május hónapban komponánként 13 koronájával veszi be szombatfalvi gyárhelyiségében.

Székely juhturógyár és hizlalda r.-t.

Héjjasfalva—székelyudvarhelyi helyi-érdekű vasut (Székelyvasut) rész-vénytársaság.

59—1907. szám.

Meghívó

a „Héjjasfalva—székelyudvarhelyi helyi-érdekű vasut (Székelyvasut) rész-vénytársaság”-nak 1907. évi május 15-én (szerdán) d. u. 5 órakor Budapesten, V., Fürdő-utca 3. szám alatt (I. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1906. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása három évre.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi javadalmazásának megállapítása egy évre.

Budapesten, 1907. évi apr. 26.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból:

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, de 100 szavazatnál több nem gyakorolható. Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit, a le nem járt szelvényekkel együtt Budapesten: a „Magyar Általános Hitelbank”-nál V. (Nádor-u. 12. sz.) vagy Székelyudvarhelyen: az Udvarhelymegye értékeit kezelő pénztárnál vagy Mm. Frankfurtban: a „Dresdner Bank”-nál legkésőbban 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni. Az államkincstár ezen kötelezett-ség alól fel van mentve.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár

állandó nagy raktara paratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méhgyulladások, máj- és lépbetegségek, köszvény és csúszás, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltehető kisegítő gyógyszerközökkel (meleg és hideg fürdők, vizgyógyintézetek kezelése, massage, svéd torna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ócsa kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zeneidőnek fele fizetendő, lakások 50 százalékkal és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral keverve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évente egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Butorraktár.

Jól felszerelt kárpitos és butorraktárban (Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 25. sz.) mindenféle butorberendezések, hálószoba, ebédlő és szalంగarnitúrák a legolcsóbb árban, külön divánok, asztalok, tükrök, vaságyak, mosdók stb igen nagy választékban kaphatók. E körbe tartozó felszereléseket, saját érdekében áll mindenkinek raktárából beszerezni. Készleges szolgálattal:

Weisz Ármin

kárpitos és butorraktáros.

„Eredeti Singer“ varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 1. sz. alatt levő „Eredeti Singer“ cég raktárában rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

A varrógépek bármikor vételkötelezettség nélkül is kipróbálhatók.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer“ cég megbízottja

SZENKOVITS JÁNOS Utóda

Alapított 1865-ben.

Férfi és női divatruház

Batthyány-tér 4. szám.

Székelyudvarhelyt

Batthyány-tér

Pompás látványosság:

Állandó divat-tárlat - szalon

Batthyány-tér 5. szám

Legnagyobb választék női és férfi ruhaszövetekben. Eredeti legújabb divatu diszkalapok. Férfi, női és gyermekeipők, mosóárak, vásznak és rövidárak.

FÉRFIRUHA-VÁLLALAT!

A lehető legolcsóbb árszabás!

A tisztelt vevőközönség becses figyelmébe ajánlom a tavaszi idény alkalmából a legfinomabb izlésnek megfelelően felszerelt áruraktárait

tisztelettel

Szenkovits János Utóda.

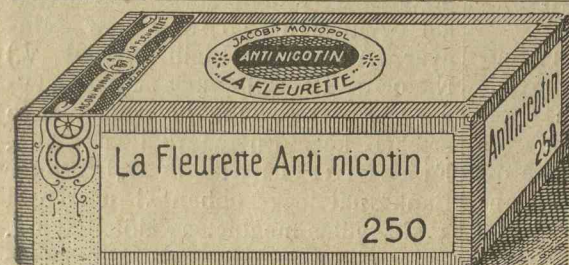
Elegáns férfiruhák megrendelési helye. — Utitáskák, illatszerek

Tulipános vizsgai íráslapok

csinos nemzeti színű kerettel, igen finom magyar gyártmányú papiroszon kizárólag

Betegh Pál és Társa

könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz. a. kaphatók. Videki megrendeléseket azonnal elintézik; mintákat bárhova készseggel küld.

Óriási siker!

„Antinicotin“

szivarka hüvely

= szivar dobozokban. =

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1907.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

HOGY MI A HOPPA?

Frázisokkal bizonyára tudnánk hatás-keltetni a t. hölgyek körében, ilyeneket mellőzve egyenesen megmondjuk, hogy a Hoppa angol teint regulator egymaga pótol minden krémet, szappant, pudert, meszerül gyorsasággal szépit, eltünteti szep-lőt, májfoltot, bőrvörösséget, mitesszert, pörsest, pattanást, minden arciszíttat lányságot. Fehéltja, ifjítja, üditi, finomítja és fehérti az arcot és kezeket. — Ez és semmi más a

Ára 2 K 50 fill. HOPPA Ára 2 K 50 fill. Elismert levelek a legelőkelőbb hölgyektől.

Főraktár:

KAISER VILMOS és Tsa drogeriája

GYÖR, Baross-ut 1. sz.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriában

Szövetkezetek és kereskedők figyelmébe!

Legkiválóbb minőségű főzött-ecet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt kapható.

Helyben 5 literes rendelés díjmentesen házhoz szállítatik

Nagyobb mennyiségű ecet megrendelésnél előnyös árengedmény.

Mintát szívesen küldenek.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS és STOCK

pároló-telepe

FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek

A közönség figyelmébe.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy újonnan bevezettem üzletembe nagy választékban a

gyermek-kocsikat

üveg, porcellán és ajándék tárgyakat nagy választékban. Ugy hogy az minden igényeknek megfelelő legyen.

Együttal felhívom becses figyelmét mindig friss és jó minőségű fűszerárú osztályomra is és kérem szükség esetén szíves pártfogásukat

teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mauthner-féle leghíresebb kerti vetemény- és virágmagvak, ugyszintén gazdasági magvak nagy raktára.

Mindig friss fűszerárak

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE!

A rendkívül kedvelt alacsony számok

1 számtól 300 számig

kizárólag a mi gyűjtődénkben kaphatók.

Ugyancsak a születési éveket

tartalmazó számok

1801 számtól 1900 számig.

A fenti számok rendkívül nagy keresletnek örvendenek, ennél fogva kérjük: mielőbbi becses megrendelését

BOGDÁNY S.

Fővárosi sorsjegyiroda részvény-társaság

Budapest IV., Károly-körút 20.

Telefon 88-16.

Az I. osztályú sorsjegyek árai:

1/8 sorsjegy K 1.50 1/2 sorsjegy K 6.—
1/4 " " 3.— 1/1 " 12.—

Póztai szétküldés utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után.